

Förskolans utemiljöer i fokus

Kompetensutveckling som gör skillnad

Föreläsningarna behöver inte ses i någon speciell turordning utan du väljer själv utifrån vad som passar dig och din förskola bäst. Du navigerar mellan de olika föreläsningarna genom en smidig kapitelindelning.

Förskolegårdens favoritplatser och barnens behov

En förskolegård kan vara en plats som barnen längtar ut till och som de vistas i dag efter dag utan att tröttna på. Utemiljön är viktig för lek, rörelse och naturmöten, men också för deras chans att skapa sig favoritplatser som sätter mer varaktiga avtryck i deras liv. Men lokala förhållanden och omgivningar ger olika förskolor olika förutsättningar. Vad är minimikraven på utformningen av förskolegårdar och hur kan man bäst ta tillvara platsens förutsättningar?

Fredrika Mårtensson, docent i miljöpsykologi vid Institutionen för Människa och Samhälle, SLU, Alnarp

Fredrika forskar om utemiljöns betydelse för livskvalitet, hälsa och utveckling. Många av hennes studier undersöker förskole- och skolgårdar men också villkoren för barns utevistelse på lekplatser i publika rum och i olika typer boendemiljöer. En av de senaste studierna undersöker hur storförskolornas utformning påverkar barnens sociala liv, fysiska aktivitet och chanser till naturmöten på gården.

Gårdens olika zoner ger rum för alla barn

Genom att organisera gården i olika zoner kan du skapa goda förutsättningar för leklust, upptäckarglädje och utforskande. Den här föreläsningen visar hur zonerna kan organiseras för olika syften, hur du kan iordningställa miljöerna, vilket material du kan erbjuda och vad effekterna blir. Du får också inblick i hur du som pedagog bör agera i de olika zonerna för att skapa tid, rum och ro för barnens lek.

Emelie Danielson, rektor och huvudman

Emelie är utbildad grundskollärare och rektor och har under de senaste fem åren riktat sitt professionella fokus mot förskolans verksamhet. Hon är idag rektor och huvudman för förskolan Nyckelpigan i Hedemora – en förskola som hon grundade år 2020. Emelies pedagogiska ledarskap vilar på en tydlig ambition om att tillsammans med sina medarbetare skapa en verksamhet med barnets bästa i centrum. Förskolan präglas av rika, tillgängliga och estetiskt tilltalande miljöer, både inomhus och utomhus. Emelie strävar efter att ge personalen goda förutsättningar för reflektion, utveckling och hållbart yrkesutövande – alltid med fokus på att skapa meningsfulla och trygga sammanhang för varje barn.

Julia Bodén, förskollärare

Julia är utbildad förskollärare med mångårig erfarenhet av förskola, först i rollen som barnskötare och sedan tre år tillbaka har hon klivit in i rollen som förskollärare. Julia brinner för alla barns rätt att möta närvarande pedagoger i förskolan, och att förskolans verksamhet ska vara präglad av pedagoger som ges förutsättningar och har viljan att skapa meningsfulla sammanhang för barnen så väl inomhus som utomhus. Under ett par år har Julia tillsammans med kollegor arbetat fram ett förhållningssätt med zoner på förskolegården. Zoner som bjuder in och ger möjlighet till ett betydelsefullt sammanhang för varje barn – allt för att barnens rätt till utbildning och undervisning ska vara möjligt även ute på våra förskolegårdar.

Utemiljöer för rörelsegädje och motorikutveckling

Rörelse och motorik har fått förstärkt fokus i revideringen av läroplanen. De oftast mer fria ytorna utomhus ger goda möjligheter för barnen att springa, klättra, hoppa och leka. Den här föreläsningen ger dig förståelse för vilka motoriska färdigheter barnen bör utveckla under sin tid i förskolan och hur du skapar förutsättningar för det i utemiljön.

Pernilla Unevik, specialpedagog, sensomotorisk tränare och kvalitetsutvecklare

Pernilla har lång och bred erfarenhet inom förskolan, där hon har arbetat som förskollärare, rektor och specialpedagog. I dag arbetar hon som strategisk kvalitetsutvecklare i Österåkers kommun med fokus på att utveckla kvalitet och systematik i förskolans verksamhet. Hon är även verksam som konsult och håller utbildningar och föreläsningar inom områden som barn i behov av särskilt stöd, språk- och kunskapsutvecklande arbetssätt samt sensomotorik.

Pernilla är medförfattare till böckerna *Motorik för alla sinnen – grund för barns lärande och Specialpedagogik i förskolans systematik och praktik*. Hennes föreläsningar kombinerar praktisk erfarenhet med forskningsbaserad kunskap och riktar sig till pedagoger som vill fördjupa sitt arbete med barns lärande och utveckling.

Miljöer som bjuder på pirr i magen – riskfylld lek som främjar utveckling

Riskfylld lek är inte nödvändigtvis farlig. Kanske är den till och med grundläggande för barnens utveckling? Barnen behöver få pröva sig fram och överskrida gränser. Först då kan de förstå vad de kan nu och vad de behöver öva sig på. Den här föreläsningen visar hur du kan utforma miljön för att ge möjligheter till pirr i magen och hur du kan stötta barnen att utforska sina förmågor.

Suzanne Axelsson, pedagogisk konsult och författare

Suzanne har mer än 30 års erfarenhet inom förskola och skola som pedagog, rektor och skolchef. Hennes bok *Riskfylld lek och undervisning* belyser värdet av den riskfyllda leken och utmanar en del vuxna värderingar och övertygelser. Suzanne utbildar pedagoger till lektaristor i en global satsning och är även internationell pedagogisk- och lekkonsult. Hon vägleder arbete med att skapa miljöer för demokratiskt lärande och lek.

Språkrika utemiljöer och språkliga sammanhang

Utevistelsen är en stor tillgång för att stärka barnens språkutveckling, det gäller att ta vara på möjligheterna! Föreläsningen ger dig konkreta exempel på hur du kan iscensätta utemiljön så den sjuder av språk, hur du agerar språkligförebild utomhus och hur barnens berättande får ta plats i utemiljön.

Moa Bäversten, förskollärare, författare och föreläsare

Moa är utbildad förskollärare och har tillsammans med Emilia Larsson Samoladas skrivit böckerna *Språkrika lärmiljöer för förskolans yngsta* och *Språkrika utemiljöer i förskolan*. Idag arbetar Moa som föreläsare. Hon brinner för alla barns rätt till språk och den fantastiska möjligheten vi vuxna har att berika ett barns språkutveckling. Ett sant privilegium. Det är även detta som är den huvudsakliga drivkraften bakom hennes föreläsningar.

Rika naturmöten och hållbar utveckling

Hur kan en av vår tids viktigaste frågor bli en naturlig del i utevistelsen? Här får du exempel på hur du genom att skapa återkommande naturmöten, platsrelationer och en processinriktad undervisning med långa tidsperspektiv ger barnen möjlighet att bli kompisar med naturen och utveckla ett mer varsamt ekologiskt förhållningssätt.

Anna Thoesson, förskollärare, utepedagog och författare

Anna har mångårig erfarenhet av utomhuspedagogiskt arbete och ett särskilt fokus på hållbar utveckling. Hon är författare till flera böcker och utsågs 2023 till Årets lärarförfattare och skrev då boken *Barn, natur och hållbar utveckling – med hjärtat i jorden*. Till vardags arbetar hon som utepedagog med barngrupper i åldern 1 – 5 år.

